

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת יבמות

דפים נז - סג, פרשת וישלח תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

דף נז-נח

*משתמרת ופצוע דכא כהן. *פסול חופה. *שבועת סוטה ארוסה. *אשת כהן שמת.

א. אשה שמתמרת לביאה פסולה כגון אלמנה לכה"ג, לר"מ לא אוכלת בתרומה בק"ו מקידושי רשות לישראל ולר"א ור"ש אוכלת שהרי יכול להאכיל במקום אחר. ודין פצוע דכא כהן 1. קידש בת ישראל, להו"א תלוי במחלוקת של משתמרת לביאה פסולה, ואמרינן לכו"ע לא אכלה כיון שאינו מאכיל במקום אחר, ולהלכה אוכלת דיכול להאכיל אם לא ידעה דהוי אישות או בעבדיו. 2. קידש בת גרים, לרבי יהודה לא אכלה דאי בקדושתיה היא כבת חלל ואם לא מ"מ נקראת קהל גרים, לר"י יוסי אכלה שאם הוא בקדושתיה מכשיר בת גרים לכהונה ואם לא מ"מ לא איקרי קהל, ובעי לר"א בן יעקב דגירות לא תנשא לכהונה האם התוספה בה כשרות ואכלה או קדושה ולא אכלה ופשט דאכלה.

ב. לרב גדולה נפסלת בחופה ולשמואל רק בביאה, ובקטנה משלש שנים שאינה בביאה לכו"ע אין חופה. ומייתי מי נחלקו במחלוקת זו 1. במח' תנאים במשתמרת לביאה פסולה פליגי אי יש חופה לפסולות, ודחי דלכו"ע כשירה כיון דלא קנה בחופה או לכו"ע פסולה משום דקרובה לביאה משא"כ בקידושין. 2. המחלוקת אם אוכלת בתרומה מהחופה או מהביאה, בעי למימר דפליגי האם אי יש חופה לפסולות, ודחי דלמא נחלקו בפסולה שנתקדשה אם אוכלת בתרומה.

ג. כיצד סוטה נשבעת אמן שלא שטיתי ארוסה 1. קינא לה בתור ארוסה, ודחי שאין משקין ארוסה. 2. קינא לארוסה ונשאה ומשקה, אין המים בודקין אם בא עליה לאחר הקינוי. 3. קינא לארוסה וקנאה בחופה וש"מ יש חופה לפסולות, ודחי דמשבשתא כיון דקדמה שכיבת בועל לבעל. 4. בא עליה ארוסה בבית אביה קשיא דכוותה בשומרת יבם קנאה, ותירץ דאתי כשמואל דקסבר שלא קנאה לכל דבר, או כרב אם עשה מאמר וכב"ש דעושה קנין גמור. 5. כמ"ד מקנין לארוסה להשקותה בתור נשואה. 6. ע"י גלגול מהני.

ד. אשת כהן שמת ודין משתמרת 1. אם אחיו עשה בה מאמר, לליק לא אוכלת, וללי"ב אוכלת כיון שאיסור ביאת אחיו הוא רק דרבנן. 2. יש לו אח חלל לכו"ע לא אוכלת. 3. בנתן גט, לרבי יוחנן אוכלת לכו"ע כיון דמשתמרת לדרבנן, ולר"ל לכו"ע אינה אוכלת כיון דאינו מאכיל במקום אחר ואגידיא ביה.

*הכשירות והפסולות לכה"ג. *אנוסה ומפותה לכה"ג. *טומאת כהן לאחותו. *שמועות רשב"י.

א. הנשים הכשירות והפסולות לכה"ג 1. אלמנה מהאירוסין, וקמ"ל דילפינן לאסור מגרושה ולא מאלמנות תמר. 2. בוגרת, לר"מ אסור דבתוליה משמע כל בתולים, לר"א ור"ש כשירה דקסברי אפי' מקצת בתולים. 3. נבעלה שלא כדרכה, לר"מ כשירה, דקסבר בבתוליה דוקא כדרכה, לר"א ור"ש פסולה דדרשי כל בתוליה. 4. נבעלה לבהמה כשירה, דדרשינן שאין זנות לבהמה, מזה שאתנן כלב מותר. 5. ולו תהיה לאשה דרשינן שתהא ראויה לו פרט לאלמנה לכה"ג, ואיירי להו"א בנבעלה שלא כדרכה דהויא בתולה וכו"מ, או בנבעלה לבהמה דאינה בעולה ונדחה, ולמסקנא בממאנת.

ב. אנוסה ומפותה לכהן גדול 1. אנוסת ומפותת עצמו אם נשא נשוי, ופליגי האם זהו לענין דפטור מקנס אבל צריך להוציאה או דשרי להשאירה שהרי סופה להיות בעולה תחתיו כמו בבוגרת. 2. של חברו לר"א בן יעקב הולד חלל ולרבנן כשר, וטעמיה דראב"י להו"א כר"א דנעשית זונה בפנויה ודחי דאינה הלכה, ולמסקנא פליגי אם יש חלל מחייבי עשה דלראב"י ולא יחלל קאי אכולהו ולרבנן אלה הפסיק.

ג. טומאת כהן לאחותו 1. ארוסה, לר"מ מטמא לה דקרא הקרובה אתי לרבות, ולר"א לא מטמא מאשר לא היתה. 2. אנוסה ומפותה לא מטמא לכו"ע, מלאחותו הבתולה. 3. מוכת עין, לר"ש לא מטמא מלאחותו הבתולה, ולר"מ מטמא לה כיון שלא היתה לאיש. 4. בוגרת מטמא לכו"ע, שנאמר אליו. 5. ארוסה ונתגרשה מטמא לר"ש, שנאמר הקרובה.

ד. שמועות רשב"י 1. גיורת פחות מבת שלש שנים, לר"ש כשרה לכה"ג מהחיו לכם והרי פנחס היה עמהם, ולרבנן פסולה דהחיו זהו לשפחות אבל יותר מבת שלש שנים הרגו כיון שראויה לביאה ונבדקו ע"י הציץ, ורבי התיר ופליגי אי התיר בפירוש או שאמר מכללא משום דאיכא למדחי דהוי הואיל ואינסיב. 2. קברי גויים לא מטמאין כיון שאינם קרוים אדם, ואמרינן בשבי של נפש אדם וכן בניונה י"ב רבוא אדם נכתב אגב בהמה, וכל הורג נפש זהו במת ישראל או מגוי טומאת מגע ומשא.

*נישואי כהנים וקטנה. *מהי זונה.

א. נישואי כהנים 1. כה"ג שאירס אלמנה ונתמנה לכה"ג יכנוס שנאמר יקח אשה. 2. שומרת יבם לא יכנוס אף בעשה מאמר קודם, דאשה דווקא. 3. מת אחיו חולץ ולא מיבם, ומפרשינן דבמת מן הנישואין הוי עשה ול"ת, ומהאירוסין גזירה משום ביאה שניה. 4. איילונית, רבי יהודה אוסר לכהן הדיוט משום שהיא זונה, ולרבנן שריא למי שכבר קיים מצות פו"ר.

ב. מדוע לרבי אליעזר כהן לא ישא קטנה 1. להו"א דקסבר כר"מ דחייש למיעוטא ושמא היא איילונית וקרבי יהודה דקסבר שהיא זונה, ודחי דלר"א קטנה מתיבמת זונה כשמה. 2. בכהן גדול שקונה אותה בגדלותה ואז היא בעולה, ודחי שאם קדשה אבוה חייל, וקדשה עצמה הויא לכו"ע. 3. למסקנא בכהן הדיוט, שמא תתפתה עליו ואונס לכהן אסור. 4. בכה"ג, וכמ"ד שמותר דוקא בנערה דיליף מקראי בתולה ואשה ומנערה ובתולה שנאמרו ברבקה.

ג. מהי זונה 1. לרבי אליעזר כשמה, מי שזינתה תחת בעלה. 2. לר"ע זו מופקרת. 3. לרבי מתיא בן חרש בנבעלה לפסול לה, ואפי' סוטה לבעלה. 4. לר"י איילונית. 5. לחכמים גיורת ומשוחררת ושנבעלה לפסול לה. 6. לרבי אליעזר אפילו פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות.

*מצות פו"ר והדינים. *שמועות ר"א. *מעלת האשה והגנאי ברעה. *עוון המבטל מפו"ר.

א. כמה ילדים צריך להביא בכדי לקיים מצות פריה ורביה ומנין 1. לב"ש שני זכרים ממש, ולאידך משה עשה מדעתו כמו ששבר את הלוחות והוסיף יום אחד במתן תורה. 2. לב"ה זכר ונקיבה מאדם וחיה, ולאידך הוי אי אפשר. 3. לרבי נתן דעת ב"ש שני זכרים ושתי נקיבות דילפי מקין והבל וב' אחיותיהם ואמרה תחת הבל, ודחי שהיתה הודאה. 4. לב"ה או זכר או נקיבה, משום דקיים לשבת יצרה.

ב. דיני פריה ורביה 1. ביש לו בנים פליגי האם יכול להתבטל מפו"ר ומאשה, או דבטיל מפו"ר ולא מאשה ולוקח שאינה בת בנים, ולרבי יהושע יביא בנים אף בזקנותו וכן הלכה, וה"ה בתלמידים וכמעשה דכ"ד אלף תלמידי ר"ע שמתו ואח"כ ר"ע העמיד חמשה תלמידים. 2. היו לו בנים בהיותו גוי, לר"ל חייב בפו"ר ויש לו בכור דגר כקטן שנולד ולרבי יוחנן פטור, וכן קסבר שאין לו בכור דילדיו מקודם חשיבי וקמ"ל אף שאינם בני נחלה, ולכו"ע לעבד אין יחוס ופלוגתייהו בגוי לאחר שנתגייר. 3. היו לו בנים ומתו, פליגי אי מועיל שהרי הוציא נשמות מהאוצר או דלא סגי דליכא שבת. 4. בני בנים כבנים, וילפינן להו"א שנאמר הבנים בני ולמסקנא ממכיר, ובעינן לאביי בן מבן או מבת ובת רק מבת, ולרבא מהני בן מבת אבל תרי מחד ודאי לא.

ג. שמועות רבי אליעזר 1. השרוי בלא אשה אינו אדם, ואמרינן שגם שרוי בלי שמחה, ברכה, טובה, תורה, חומה, שלום. 2. וכן מי שאין לו קרקע אינו אדם. 3. אשתו זכה עזר לא זכה כנגדו, ואמרינן שהאשה מאירה את עיניו ומעמידתו על רגליו. 4. אדם הראשון בא על כל החיות ונתקרה דעתו רק בחיה. 5. ונברכו בך, זהו רות ונעמה, וכל משפחות האדמה והסחורות מתברכים בשביל ישראל, וכן פורענות באה לעולם בשביל ישראל. 6. כל בעלי אומנות עתידים לעמוד על הקרקע. 7. אין אומנות פחותה מהקרקע, ואמרינן שעיסקא עדיפה על קרקע והעוסק בבנין מתמסכן.

ד. מעלת האשה 1. אדם חייב לפקוד את אשתו בעונתה וכן כשיוצא לדבר הרשות, וזה אפילו סמוך לווסתה. 2. האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו והמדריך ילדיו בדרך ישרה ומשיאן סמוך לפרקן, נאמר עליו וידעת כי שלום אהלך, והאוהב את שכניו והמקרב את קרוביו והנושא את בת אחותו והמלוה סלע לעני בשעת דחקו עליו נאמר אז תקרא וה' יענה. 3. קפוץ לקנות קרקע, והמתן בנשיאת אשה. 4. נחות דרגא לישא אשה, וקח שושבין חשוב ממך. 5. אשתו של רבי חייא צערתו ובכל זאת קנה לה דברים טובים, ואמר דיינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא. 6. אדם מוצא קורת רוח רק מאשתו ראשונה, אבל אשה רעה זה כגון שמכינה לו אוכל ומקללתו או הופכת גבה כלפיו. 7. מי שנושא אשה עונותיו מתפקקין שנאמר ויפק רצון. 8. בא"י מי שנושא אשה אמרו לו האם מוצא טוב או מוצא מר ממות. 9. כתוב בספר בן סירא, אשה טובה מתנה לבעלה ובחיק ירא אלוקים תנתך, אשה יפה אשרי בעלה מספר ימיו כפלים, העלם עיניך מאשת חן פן תלכד במצודתה.

ה. גנאי אשה רעה 1. קשה ממותא וכמו אשת רב שעשתה הפוך ממה שביקש ורב אסר על בנו לשקר. 2. מצוה לגרשה. 3. אם כתובתה מרובה, צרתה בצדה. 4. קשה כיום סגירה. 5. היה רעה מזה שהכתוב מגנה, וגהנום נמשל בה. 6. עליה נאמר רעה שלא יוכלו לצאת ממנה. 7. נתנני ה' בידי לא אוכל קום, זה אשה רעה שכתובתה מרובה או מי שמזונותיו תלויים בכספו. 8. בגוי נבל אכעיסם, זה אשה רעה או מינים, או דקאי על אלו שמהלכים ערומים, או על חברים. ואמרינן שהם גזרו על הבשר מפני המתנות, מרחצאות מפני הטבילה, וחטוטי שכבי מפני שמחת יום אידם. 9. צרעת לבעלה, ותקנתו שיגרשנה ויתרפא.

1. עוון מי שאינו עוסק בפו"ר 1. מעכב ביאת המשיח. 2. כשופך דמים. 3. כממעט הדמות, ובן עזאי אמר שחשקה נפשו בתורה והעולם יכול להתקיים באחרים. 4. חייב מיתה, דילפינן מנדב ואיביהוא. 5. גורם סילוק שכינה, שהשכינה שורה על שני אלפים ושתי רבבות מישראל.

שאלות לחזרה ושינון

א דף סא א. נישואי כהנים (4) ב. מדוע לר"א כהן לא ישא קטנה (4) ג. מהי זונה (6) א דף סב-סג א. כמה ילדים צריך כדי לקיים מצות פו"ר ומנין (4) ב. דיני פריה ורביה (4) ג. שמועות רבי אליעזר (7) ד. מעלת האשה (9) ה. גנאי אשה רעה (9) ו. עוון מי שאינו עוסק בפו"ר (5)	א דף נז-נח א. המחלוקת במשתמרת לביאה פסולה, ודין פצוע דכא כהן (2) ב. המח' בפסול ע"י חופה, ובמאי פליגי (2) ג. כיצד חלה שבועת סוטה על זמן אירוסיה (6) ד. אשת כהן ודין משתמרת (3) א דף נט-ס א. הנשים הכשירות והפסולות לכה"ג (5) ב. אנוסה ומפותה לכה"ג (2) ג. טומאת כהן לאחותו (5) ד. שמועות רשב"י (2)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות עבודה זרה הוריות מחודדין בפ"ד זבחים מנחות חולין בכורות עם הקדמות ומושגים ערכין-תמורה כריתות-מעילה נדה	יבמות כתובות נדרים נזיר סוטה גיטין קידושין עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא בבא קמא בבא מציעא בבא בתרא א-ב סנהדרין א-ב עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	ברכות עם מחודדין בפ"ד. שבת מהדורה חדשה. עירובין פסחים שקלים ר"ה יומא סוכה ביצה תענית מגילה-פורים עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א מו"ק חגיגה

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות. בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול. עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק. קיצור חודים מנוקד ומסודר. קיצור אלשין רות קיצור אלשין אסתר קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	באהבתה תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א. איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנון ולזכור, עם הכנה למסכת מכות. הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל
לפרטים תגובות והערות:
yesodot100@gmail.com